

Martenička

Baba Marta

Jedním z velmi zajímavých bulharských svátků je **Baba Marta**, která se slaví **1. března**. Baba Marta má přinést teplejší počasí, štěstí a zdraví.

Už několik týdnů před začátkem března (bulharsky „mart“) najdete na různých místech v Bulharsku spousty stánků, které prodávají **náramky, panenky** a různé jiné **ozdoby – marteničky**.

Martenička jako symbol

Martenička je **symbolem pokoje, lásky, zdraví a štěstí**. Vyrábí se nejčastěji z bavlnek v **bílé** a **červené** barvě. Ty mají samozřejmě svůj význam: červená znamená krev, život, přátelství a lásku. Bílá pak štěstí, čistotu a upřímnost vztahů. První marteničky byly jednoduché provázky z červených a bílých nití. Nosili je lidé i domácí zvířata. Později se v některých oblastech přidaly zlatá a stříbrná mince, které měly chránit před nemocí, panáčci (pijo) a panenky (penda) nebo korálky.

Dar přinese požehnání

Podle tradice martenička přinese štěstí, pokud je **darována**. Proto jimi všichni obdarovávají své příbuzné a přátele. Marteničky se nosí jako náramek nebo připnuté na oděv, dokud nevidíme první rozkvetlý strom nebo prvního stěhovavého ptáka, tedy **do začátku jara**. Potom se pověsí na strom, proto na mnoha místech v Bulharsku můžeme již na začátku jara vidět stromy doslova „rozkvetlé“ do červeno-bíla.

Marteničky je také možné schovat pod kámen, kde drží a hlídají vše zlé, aby se nedostalo k lidem. Starodávná tradice říká, že když po jednom měsíci najdeme pod kamenem mravence, rok bude plodný a úspěšný.

Legenda

Legenda spojuje vznik marteničky se slavným bulharským **chánem Asparuchem**, který **založil bulharský stát** před více než 1300 lety, v **roce 681**. Stál tehdy na pravém břehu řeky Dunaje, jeho bratr Bajan a sestra Chuba ho čekali na levém břehu a hledali brod. Uvázali konec bílé vlny na nohu sokola, aby vylétl a ukázal jim místo, přes které pak přejdou. V tom okamžiku však nepřátelský šíp smrtelně zranil Bajana. Jeho rudá krev obarvila bílou vlnu, jež měla být pro Asparucha znamením, že jeho bratr i sestra jdou k němu. Když Apsaruch zjistil, co se stalo, utrl červeno-bílou vlnu a uvázal ji na ruce svých vojáků jako symbol pouta věrnosti.

Jak vyrobit marteničku

Co budeme potřebovat

- Nůžky
- Korálky
- Vlnu nebo bavlnku – červenou a bílou
- (Svírací špendlíky k uchycení bavlnek při zaplétání – viz video)

Postup

- Vezmeme si dvě nitky vlny
- Odstříhneme přibližně 30 cm
- Svážeme jeden jejich konec dohromady
- Na jednu nitku navlékneme 5 korálků
- Pak obě vlny zakroutíme na stejnou stranu
- Položíme je na stůl a necháme je do sebe zakroutit
- Svážeme i druhý konec
- Martenička je připravená, abychom ji někomu uvázali na zápěstí

Postup

- Vezmeme si dvě nitky vlny
- Odstříhneme přibližně 60 cm
- Svážeme jeden jejich konec dohromady
- Upleteme „copánek“
- Svážeme i druhý konec
- Složíme propletené nitky napůl a navlékneme na ně korálek tak, že vznikne poutko, kterým bude možné prostrčit dlaň

Další způsoby, jak si vyrobit marteničku, uvidíte na videu.